

muter publicari, in hunc modum scribitur: Sicut hoc totum circa decessum bona memoria prædecessoris nostri Lucii Pape, qui vos iudices delegaverat, sub examine vestro asseritis contigisse. Postea verò sequitur vericulus: Nos autem inquisitioni vestra taliter respondemus, ut refert, & advertit Anton. August. Episcopus Ilerdensis collectionis 1. Decretal. l. 1. tit. 21. de off. & pot. judic. deleg. c. 23. fol. mibi, 20. & in scholiis postea animadvertit: quæ licet non vidissent, nec sic animadvertere, correctionem præfatam rectissime probarunt, & unam Decretalem corrigi per aliam, magis communiter utriusque juris Interpretes constituerunt; inter quos Bartol. in d. l. & quia, n. 13. Paulus, Fulgositus, & Communis secundum Alexan. n. 30. secundum Socin. n. 75. Jasonem n. 57. in princip. Orosium n. 26. & Purpuratum n. 11. ibid. Innocent. etiam, Oltiensis, Joannes Andreas, Imola, & Abbas in d. c. relatum, ubi Felinus n. 10. Siculus n. 6. & Decius n. 3. idem Felinus & Alciatus in d. c. gratum, in principio. Anton. Gab. commun. lib. 2. titulo de procuratoribus, concl. 2. Cujacius observat. lib. 9. cap. 22. & secundum hæc, ut antea dixi, frustra torquentur, qui Lucii III. & Urbani III. Pontificias constitutiones componere, in concordiamve reducere contendunt; cñ ex dictis jam, atque ex verbis in integra adjectis, manifeste constet Urbanum non solum Lucii III. Prædecessoris sui successorem, sed etiam emendatorem, atque suæ constitutionis circa requisitum litis contestationis alteratorem fuisse.

Quod si dixeris, text. in d. c. relatum, jam correctum ex d. c. gratum; ad quid in volumine Decretalium insertum, sive cum utrumque jus sua voce dilucide protestatum fuerit, nihil absolum, nihilque contrarium relinquere, quoniam pacto Pontificias constitutiones sic contrarias reliquerit; Objectioni huic, ex mea equidem, & non contemnenda consideratione, responderi poterit, in primis, novum non esse, una jura alia corrigere, & nihilominus correctæ, sic in corpore juris includi, ac si nunquam correctæ fuissent, vel quia compilatori sic placuit, vel quia opposita juxta se posita magis elucescunt: Deinde non videri, nec dici posse contraria relicta, ex quo de correctione apparet; aliud namque est, in eodem casu duo jura contrarium directo decidere, nec de correctione prioris apparere: quo casu absolum esse, & juris protestationi contrarium diceremus. Aliud verò, constitutionibus duabus contrariis appositis, posteriori emendare priorem, & factam ab eo, qui emendandi, atque corrigendi potestatem habuit; tunc namque dici non posse absolum aliquid, aut contrarium relictum: absolum namque non est, una jura alia corrigere.

Respondetur deinde, quod cum Urbanus III. constitutionis Prædecessoris sui Lucii III. memor, conficiusque fuisset, illamque emendaret expressim, conveniens quidem fuit, ejusdem Lucii decisionem in volumine decretalium, & adeo proximam, atque conjunctam decisioni d. c. gratum, relinquere, (quod non absque maximo mysterio factum est, ut credo) ut quæ esset illa constaret, Urbani etiam emendatio, aut constitutio contraria, an juris rationi magis consentanea esset, deduci posset apertius: absolum namque esset, quod Urbanus III. Lucii III. sic mentionem fecisset, atque ipsius constitutionis emendator fuisset, nec de ejusdem Lucii decisionem constaret.

13 Quinto deinde constituo, Innocentium III. in d. c. licet undique, non ita clare rem hanc explicasse, sicut Urbanus III. in d. c. gratum, & Gregorius IX. in d. c. ultimo, de officio legati, explicarunt; propterea quod Gregorius, & Urbanus, eo ipso dixerunt jurisdictionem delegatam perpetuari, quod res geri coepta est, & quod per actum citationis, res geri coepta censetur declararunt. Ipse tamen Innocentius dixit perpetuari jurisdictionem si delegatus uti coeperit, sed non apparuit per quod actum videretur uti coepisse, sive res geri coepta diceretur, ut supra, n. 7. advertabam, Inde, & conse-

quenter, eum text. intelligi debere, juxta text. in d. c. gratum & in d. c. ultimo, non vero secundum text. in d. c. relatum, correctum jam, & emendatum ab Urbano III. in dict. cap. gratum.

Præterea, Urbanum ipsum III. in d. c. gratum, & juridice quidem, & doctè, & piè etiam se habuisse, sive cum ratione juris æquitatem suam præ oculis etiam posuisse, eò in primis, quod cum jure civili id esset clare, & velut expressim denotatum in d. l. & quia ff. de jurisdictione, omni. judic. ex quo verba illa (antequam res ab eo, cui mandata est jurisdictione, geri coeperit) actum citationis comprehendunt omnino: & jure Pontificio licite posse, ac debere id ipsum fieri videbatur, argumento text. in c. 2. de causa possessione, & prope. & in c. 1. de novi operis nuntiatione. eo etiam, quod ita litis magis abbreviari, nec propter mortem delegantium retardari, partiumque sumptus, expensas, & labores excusari intendisset; id quod efficere debuit, & curare, juxta text. in l. properandum, C. de iudiciis, & in c. finem litibus, de dolo & contumacia, d. c. 2. de causa possessione, & propriet. & ne ita de facili contingeret mandata Apostolica debitum exitum non habere, sive illa reddi illuforia, novove iudices delegatos exigi à partibus, atque à Sanctis Patribus creati necessarium foret, si litis contestatio requiretur, idcirco eam viam elegit, qua facilius delegatæ jurisdictionis perpetuatio, & difficilius extinctio ejusdem contingeret, & in proposito sufficere citationem decrevit quia tam res geri coepta, aut quasi coepta est, nec contestationem litis exegit, quæ in dict. l. & quia, expressa non fuit.

Sexto constituo, ex dictis hætenus manifeste deduci, secundum opinionem ex tribus à me relatis supra n. 4. veriorum esse, & tenendam omnino, & consequenter de jure Pontificio ad perpetuandam delegati iudicis jurisdictionem, solam citationem requiri ex clara decisione text. in d. c. gratum, & in d. c. ultimo, de officio legati. idque & de jure Cæsareo similiter obtinere, ex d. l. & quia, ut utrumque rectè profertur Jason n. 57. versic. Breviter communis sententia est, in eadem l. & quia Decius n. 5. in eodem c. gratum. Primam autem relatum supra, d. num. 4. minime juvari ex decisione text. in d. c. licet undique, de offic. deleg. & destrui ex decisione clara d. c. gratum, & dict. c. ult. de offic. leg. ex quibus explicari debet (ut antea dixi) text. in eodem c. licet undique, ut Decius d. n. 5. optime percipit, & præfatum dubium vere declarat. Tertiam denique opinionem (quam ibid. retuli d. num. 4.) nullo pacto sustineri posse tanquam contrariam decisioni text. in d. c. gratum, & in d. c. ultimo, nec fulciri per text. in d. c. relatum, ut pote ab Urbano III. jam correctum, & emendatum.

Septimo & ultimo constituo, jus Regium nostrum Partitarum in eadè videri fuisse contrarietate, qua jus Pontificium fuisse ostendimus; nam in l. 21. titulo. 4. partit. 3. delegati potestatem solvi, ante litis contestationem delegante mortuo, vel ab officio remoto, probatur expressim, & vel Lucii III. constitutionem in d. c. relatum, contentam, videtur lex illa sequuta, in illis verbis: La tercera es, si muere, ó pierde el offic. aquel, que mando oyr el pleyto en ante que el deleg. lo comienze & oyr por demanda, e por respuesta. aut verba Jureconfulti Pauli, in d. l. & quia, ad litis contestationem referenda putarunt ejus compilatores, ut tunc scilicet res ab eo, cui demandata est jurisdictione, geri coepta dicatur, cum litis contestatio ante obitum delegantis præcessit; l. verò 35. tit. 18. eadem 3. partit. 3. vel Urbani sententiam in d. c. gratum, aut Gregorii IX. in d. c. ultimo, sequitur; vel verba d. l. & quia, ad citationem referenda arbitrat, & in hunc modum scribit. Ca muriendo alguno de los no debe valer la carta, si el pleyto no es comenzado, alomenos por emplazamiento; mas pues que comenzado fuere desta manera, deve valer la carta para deliberarse se el pleyto dende en adelante por ella, entre aquellos cuyo es el pleyto, ó sin herederos. Utraque autem lex (ut vides,

De forma Leg. 27. Tauri in Majoratibus servanda. Cap. XXX. 171

vides) sic aperte & expressim; modò litis contestationem, modo citationem requirit, ut ferè videatur prima faciel legis ipsæ ad concordiam reduci non posse; sed quod debeant [ut ego securè arbitror] juxta veriorum & communiorum juris communis sententiam accipi, & declarari; & consequenter per solam citationem, etiam de jure hujus regni, jurisdictionem delegati perpetuari asserere necessarium est; ut rectè asserit, & contrariam Didaci Perez opinionem merito improbat D. Paz, in sua praxi, annotatione 1. de iudicio, n. 39. in fine, dicens illa jura Regia componenda, & intelligenda esse, sicuti intelligitur text. in d. c. relatum, cum textu in d. c. gratum: quod etiam in effectu sentit Gregorius Lopez, in d. l. 21. verbo, por respuesta, dum dixit, Vel per citationem; ut ostenderet, citationem solam sufficere. Contrarietas autem ipsarummet legum Partite, fortassis (ut ego assequi possum) fluxit ex eo, vel quod illo tempore Lucii III. & Urbani III. constitutiones viderentur adeo contrariæ, ut Partitarum conditores, atque compilatores nolent tunc aliquam de prædictis sententiis reprobare, nec cuiquæ earum aliquod præjudicium ex sua responsione generari; sed in terminis juris communis re illa relicta, nec aliquo de novo introducto, modò litis contestationem exigit una lex; modo sola citationem, alia contenta est, juxta terminos d. c. relatum, & d. c. gratum, vel forsitan in d. l. 35. idcirco sufficere citationem fuit expressum, ut per eam legem corrigeretur decisio d. l. 21. & communior sententia DD. probaretur, quemadmodum per text. in d. c. gratum, corrigitur textus in d. c. relatum.

CAPUT XXX.

De forma leg. 27. Tauri in Majoratibus servanda.

Ordo & forma, quæ in l. 27. Tauri præscribitur, utrum servari debeat, non solum in substitutionibus descendendum legitimorum, sed etiam illegitimorum, tam respectu patris, quam matris, ubi omnia recensentur in unum, quæ hujus regni Scriptores hætenus tradiderunt, his & noviter, & vere adjiciuntur nonnulla, quæ dicta l. Regia mentem, & intentionem dilucide magis declarant, nec per aliquem fuerunt hucusque sic adnotata, nec scripta.

SUMMARIUM.

- Meliorationem tertie partis bonorum suorum facientem, teneri præcisè observare ordinem in l. 27. Tauri, præscriptum; nec posse illum aliquo modo pervertere, est enim de substantia actus, ut denotat verbum illud, con tanto, quod inducit conditionem, quæ conditio in specifica forma debet adimpleri.
- Meliorationem tertie partis bonorum suorum facientem, utrum ordinem l. 27. Tauri præcisè observare teneatur, non solum in substitutionibus descendendum legitimorum, sed etiam in ceteris substitutionibus descendendum illegitimorum, & aliorum, qui in eadem lege enumerantur; & per totum caput.
- L. 27. Tauri, verba expenduntur quæ præfato dubio occasione tribuisse videntur, prout hoc num. adnotatur.
- Verbum pueda, Latine, possit, non inducit necessitatem sed voluntatem.
- Filii naturales, & spurij, & nati ex damnabili coitu quocumque modo mater ex illo penam mortis non incurrat, ex testamento, & ab intestato, & contra testamentum matri succedunt.
- Filii naturales ab intestato non succedunt patri, nisi in duabus uncis, hoc est in sexta parte hereditatis, nec contra testamentum admittuntur, sed dumtaxat Joan. del Castillo Quotid. Controv. Juris Tom. II.

cat ex testamento non extantibus descendendum legitimis, licet ascendentes supersint.

- Dicta l. 27. Tauri dubium proponitur, & numero seq.
- Vocationes omnes quæ in l. 27. Tauri, continentur, fieri ex sententia quorundam ad similitudinem earum, quæ in substitutione exemplari formantur; & vide infra, num. 20. & 21.
- In substitutione exemplari ultra descendentes legitimos, hoc est filios furiosos, vel mente capti, non inducitur à lege necessitas substituendi alios; & vide infra, num. 20. ubi magis declaratur.
- Andree Angeli in dubio proposito supra, ex num. 2. opinio refertur, & num. seq. improbat.
- Ordo in l. 27. Tauri præscriptus, quod debeat omnino, & præcisè observari in omni substitutione tam descendendum legitimorum, quam illegitimorum, & aliorum, qui in eadem l. enumerantur; & num. seqq.
- Et hujus sententia concludens fundamentum adducitur.
- Diluitur primum fundamentum quod resolutioni tradita supra, num. 11. obviare videbatur, & l. 27. Tauri verus sensus profertur.
- Secundi fundamenti contra eandem resolutionem adducti, communis resolutio refertur.
- Avendani in proposito resolutionis superioris rationes dua, & noviter, & verè convicte.
- Pro ratione, atque explicatione d. l. 27. Tauri, nonnulla noviter, & distincte magis, quam antea fuissent, hoc loco adnotata per Authorem.
- L. 27. Tauri constitutionem, in filiis naturalibus respectu successoris matris nihil novi continere, nec dubitationem aliquam specialem venire decidere.

Sed dumtaxat ad tollendas dubitationes omnes, quæ respectu ordinis vocationum esse possent, in futurum statui, atque præfingere ordinem, quo vincula, aut gravamina apponi, vel substitutiones fieri debeant.

Quod hoc num. latius demonstratur, Avendanique, & Joannis Gutierrez consideratio, noviter, & verè evincitur.

- Filii naturales, utrum matri in majoratu succedant, an etiam in quocumque majoratu regulariter succedere possint, remissivè.
- Legis 6. Tauri decisionem, minime obesse resolutioni tradita supra num. 11.
- Et ibidem Avendani intellectum ad eandem leg. Didaci del Castillo fuisse adnotatum ab Authore.
- L. humanitatis C. de impuber. & aliis substituit. verus sensus adducitur.
- Exemplaris substitutionis similitudo, tunc demum procedit cum substitutionibus, quæ in l. 27. Tauri apponuntur, cum eadem ratio militat, aut idem jus, non diversum statutum est; non ubi contrarium in altera harum substitutionum reperitur expressum.

Pro absoluta & distincta hujus capitis explicatione constituendum erit in primis, hoc unum certum esse & ab omnibus unanimiter receptum, qui hætenus in proposito scripserunt, sive ad leges hujus regni commentaria ediderunt, videlicet, facientem meliorationem tertie partis bonorum suorum teneri præcisè observare ordinem in l. 27. Tauri præscriptum, nec posse illum aliquo modo pervertere, est enim de substantia actus, ut denotat verbum illud Con tanto, quod inducit conditionem, quæ conditio in specifica forma debet adimpleri: l. qui heredi. l. Mevius. ff. de condit. & demonstr. & in terminis, sic in ead. l. 27. observavit Didacus del Castillo, in princip. Joannes Lupus num. 50. Gomez Arias num. 59. Tellus Fernandez num. 3. & n. 17. & Velazquez de Avendanno glossa 2. in princ. Molina de Hispan. primog. lib. 2. cap. 2. n. 11. & 12. & 14. Mieres de major. 2. part. quest. 6. n. 25. & in initio 1. part. cir-